

Fő üzenetek: Az antimikrobiális szerek használata az egészségügyi létesítményekben

---

A 2016–2017 közötti időszakban az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) koordinálta az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzésekre és az antimikrobiális szerek akut ellátást biztosító európai kórházakban történő alkalmazására vonatkozó második pontprevalencia-felmérést, valamint az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzésekre és az antimikrobiális szerek európai hosszú távú beteggondozási létesítményekben történő alkalmazására vonatkozó harmadik pontprevalencia-felmérést. A felmérések megállapításainak összefoglalását három *Eurosurveillance* -cikk tartalmazza:

[Antimicrobial use in European acute care hospitals: results from the second point prevalence survey \(PPS\) of healthcare-associated infections and antimicrobial use, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800393. Plachouras D, Kärki T, Hansen S, Hopkins S, Lyytikäinen O, Moro ML, et al.

[Antimicrobial use in European long-term care facilities: results from the third point prevalence survey of healthcare-associated infections and antimicrobial use, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800394. Ricchizzi E, Latour K, Kärki T, Buttazzi R, Jans B, Moro ML, et al.

[Prevalence of healthcare-associated infections, estimated incidence and composite antimicrobial resistance index in acute care hospitals and long-term care facilities: results from two European point prevalence surveys, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800516. Suetens C, Latour K, Kärki T, Ricchizzi E, Kinross P, Moro ML, et al.

A fő üzenetek a pontprevalencia-felmérések eredményein alapulnak.

Antimikrobiális szerek alkalmazása az akut ellátást biztosító európai kórházakban

---

Az antimikrobiális hatóanyagok a fertőzések kezelésében az élet mentését szolgálják, de az antimikrobiális szerek túlzott alkalmazása gyakoribbá teheti a mellékhatások előfordulását, és több gyógyszerrel szemben rezisztens mikroorganizmusok kialakulását eredményezheti.

Egy tetszőleges napon a betegek egyharmada kap legalább egy antimikrobiális szert.

Előfordul, hogy fertőzések megelőzésére kapnak a betegek antimikrobiális szereket, például a műtéti beavatkozásokhoz kapcsolódó fertőzések megelőzésére.

Az esetek felénél többnapos sebészi profilaxist rendeltek el.

Az egyszeri adag általában elegendő a sebészi profilaxisra. A hosszan tartó sebészi profilaxis a kórházakban az antimikrobiális szerek szükségtelen, túlzott alkalmazását jelenti, amellyel Európa-szerte foglalkozni kell.

Az antimikrobiális gyógyszerek tizede olyan orvosi profilaxisra kerül felírásra, amelynél csak korlátozott számú javallat áll rendelkezésre.

Az orvosi profilaxisra felírt antimikrobiális gyógyszerek egy része ezért szükségtelen felhasználást jelenthet.

A széles spektrumú antibiotikumok aránya Európa-szerte 16% és 62% között mozgott.

A széles spektrumú antibiotikumok nem mindig szükségesek, és alkalmazásuk antimikrobiális rezisztenciát eredményez. Kiterjedt alkalmazási körük azt jelzi, hogy sok országban és kórházban felül kell vizsgálni a javallatokat.

10 antimikrobiális szer közül hetet parenterálisan alkalmaztak. Parenterálisról orálisra történő átállást csak a parenterális antimikrobiális szerek felírásainak 4%-a során jelentettek.

A kórházak 76%-a jelentette, hogy rendelkezésre állnak az antimikrobiális szerek alkalmazására vonatkozó iránymutatások. A kórházak 54%-a számolt be arról, hogy az antimikrobiális program céljára elkülönített személyzeti időket alkalmaznak.

Antimicrobial use in European long-term care facilities

Az antimikrobiális szereket széles körben alkalmazzák, és hozzájárulnak az antimikrobiális rezisztencia kialakulásához a hosszú távú gondozást biztosító létesítményekben.

Egy tetszőleges napon a betegek huszada kapott legalább egy antimikrobiális szert.

10-ből hét esetben antimikrobiális készítményt írtak elő fertőzés kezelésére, 10-ből három alkalommal pedig profilaxisra.

A profilaktikus kezelések háromnegyede a húgyúti fertőzések megelőzése érdekében történt. Bár ez a gyakorlat csökkentheti a nők körében a fertőzés kockázatát, nincs bizonyíték annak hatásosságára, ha idős betegeknél alkalmazzák széles körben. Ezen túlmenően ez a gyakorlat megnövekedett antimikrobiális rezisztenciával is társul. A legtöbb profilaktikus kezelés ezért az antimikrobiális szerek szükségtelen alkalmazását jelentheti.

Az adott országtól függően, a hosszú távú gondozást biztosító létesítményekben mindenhol vagy sehol sem alkalmazták az antimikrobiális szerekre vonatkozó iránymutatásokat. Ezen túlmenően 5 hosszú távú gondozást biztosító létesítmény közül csak egy biztosít rendszeres képzést a megfelelő antimikrobiális gyógyszerfelírásról.

Az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések és az antimikrobiális rezisztencia az európai akut ellátást biztosító kórházakban és hosszú távú gondozást nyújtó létesítményekben

---

Bár egyes, egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések könnyen kezelhetők, mások komolyabb hatást gyakorolhatnak a betegek egészségére, növelhetik a kórházi tartózkodásuk idejét és a kórházi költségeket. A kórházi ellátással összefüggő fertőzések több halálesetet okoznak Európában, mint az ECDC felügyelete alá tartozó bármely más fertőző betegség.

Egy tetszőleges napon:

- 15 kórházi beteg közül egynek legalább egy egészségügyi ellátással összefüggő fertőzése van;
- 98 000 beteg szenved legalább egy, az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzésben;
- A hosszú távú gondozást nyújtó létesítményekben 24 ellátott közül egy legalább egy, egészségügyi ellátással összefüggő fertőzésben szenved;
- 124 000 ellátott szenved legalább egy, az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzésben.

A becslések szerint évente összesen 8,9 millió, egészségügyi ellátással összefüggő fertőzés fordul elő az európai kórházakban és a hosszú távú gondozást nyújtó létesítményekben együttesen.

A kórházakban az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések (például tüdőgyulladás, műtéti fertőzések és vérfertőzések) általában súlyosabbak és nagyobb hatást fejtenek ki, mint a hosszú távú gondozást nyújtó létesítményekben előforduló fertőzések (például a tüdőgyulladást kivéve a légúti fertőzések, húgyúti fertőzések, bőr- és lágyrészfertőzések).

Az egészségügyi ellátással összefüggő egyes fertőzések több mint fele megelőzhetőnek tekinthető.

Az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzéseket gyakran kezelik mikrobiológiai mintavétele nélkül, illetve úgy, hogy a minták negatívak.

A felelős mikroorganizmust a kórházakban az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések 53%-ánál, a hosszú távú gondozást nyújtó létesítményekben mindössze 19%-ánál sikerült azonosítani.

Mind a kórházakban, mind pedig a hosszú távú gondozást nyújtó létesítményekben az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzéseket okozó baktériumok egyharmada antibiotikumoknak ellenálló baktérium volt.

Mi a pontprevalencia-felmérés? A prevalencia-felmérés az adott betegségben szenvedő/kezelésben részesülő betegek (jelen esetben egészségügyi ellátással összefüggő fertőzés vagy antimikrobiális szer) száma egy adott időpontban (ebben az esetben egy nap), az adott időben kórházi ellátásra szoruló betegek teljes számához viszonyítva.

Συχνά οι λοιμώξεις που συνδέονται με την υγειονομική περίθαλψη αντιμετωπίζονται χωρίς τη λήψη τη λήψη βιολογικών δειγμάτων για μικροβιολογικό έλεγχο ή και με δείγματα που παραμένουν αρνητικά.

Ο μικροοργανισμός που προκάλεσε τη λοίμωξη εντοπίστηκε στο 53 % των ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων και μόνο στο 19 % των λοιμώξεων στις εγκαταστάσεις μακροχρόνιας φροντίδας.

Μία στις 3 λοιμώξεις που συνδέονται με την υγειονομική περίθαλψη, τόσο σε νοσοκομεία όσο και σε μονάδες μακροχρόνιας περίθαλψης προκλήθηκε από βακτήριο ανθεκτικό στα αντιβιοτικά.

Τι είναι η έρευνα σημειακού επιπολασμού; Έρευνα επιπολασμού είναι ο υπολογισμός του αριθμού των ασθενών με συγκεκριμένη πάθηση/θεραπεία (στην περίπτωση αυτή είτε λοίμωξη που συνδέεται με την υγειονομική περίθαλψη είτε αντιμικροβιακός παράγοντας) σε συγκεκριμένο χρόνο (στην περίπτωση αυτή την ημέρα), ως ποσοστό του συνολικού αριθμού ασθενών που νοσηλεύονται τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή.